

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

www.usaid.gov/armenia | www.urbanfoundation.am | www.cwp.am | www.elrc.ysu.am

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՍՆԱԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

**ԶՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ
ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԵՎ
ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ**

**PARTICIPATORY
UTILIZATION AND RESOURCE
EFFICIENCY OF WATER
(PURE WATER) PROJECT**

#purewaterarat

1. Ի՞նչ է տեղեկություն ստանալու իրավունքը:

Տեղեկություն ստանալու իրավունքը մարդու հիմնարար իրավունքներից է: «Յուրաքանչյուր ոք ունի պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու պաշտոնատար անձանց գործունեության մասին տեղեկություններ ստանալու և փաստաթղթերին ծանոթանալու իրավունք (ՀՀ Սահմանադրության 51-րդ, հոդված, մաս 1):

Ընդ որում, անձն ունի ոչ միայն տվյալ տեղեկությանը ծանոթանալու իրավունք, այլև տվյալ փաստաթղթում առկա տեղեկությունը կամ փաստաթղթի պատճեն ստանալու իրավունք:

2. Ու՞մ կարելի է դիմել տեղեկություն ստանալու համար:

«Տեղեկատվության ազատության մասին» («ՏԱ» օրենք) օրենքի 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ մարդիկ կարող են տեղեկություն ստանալ.

- պետական կառավարման մարմիններից,
- տեղական ինքնակառավարման մարմիններից,
- պետական հիմնարկներից,
- պետական և տեղական բյուջեներից ֆինանսավորվող կազմակերպություններից,
- հանրային նշանակության կազմակերպություններից,
- պաշտոնատար անձանցից:

Յուրաքանչյուր մարմնում տեղեկություն տալու պարտավորությունը դրված է տեղեկատվության ազատության համար պատասխանատու անձի վրա, որն էլ և պարտավոր է ժամանակին ընթացք տալ տեղեկություն ստանալու հարցումներին:

3. Ինչպե՞ս դիմել:

Տեղեկություն ստանալու համար պետք է դիմել տեղեկատվություն տնօրինողին գրավոր կամ բանավոր հարցումով՝ ներկայացնելով այն համապատասխան կազմակերպության ներքոնշյալ բաժիններից որևէ մեկին.

- ընդհանուր բաժին,
- մամուլի ծառայություն կամ հասարակության հետ կապերի բաժին,
- տեղեկատվության ազատության համար պատասխանատու անձին:

Հնարավորության դեպքում պետք է դիմել գրավոր հարցմամբ (տես՝ տեղեկություն ստանալու հարցման առաջարկվող նմուշը): Այս կերպ, եթե հետագայում հարցումը մերժվի կամ ուշացվի պատասխանը, կարելի է բողոքարկել: Պետք է պահանջել, որ գրավոր հարցումն անպայման գրանցվի և նշվի հարցման գրանցման համարը: Գրանցման համարի միջոցով հետագայում կարելի է պարզել, թե հարցումն ում է մակագրված և ով է պատասխանատու:

4. Ինչ տեսքով կարելի է ձեռք բերել տեղեկությունները:

Գրավոր հարցման պատասխանը տրվում է այդ հարցման մեջ նշված նյութական կրիչով (թուղթ, դիսկետ, էլեկտրոնային նամակ և այլն): Եթե նյութական կրիչը նշված չէ, ապա գրավոր հարցման պատասխանը տրվում է տեղեկատվություն տնօրինողին առավել ընդունելի նյութական կրիչով:

Դիմողն իր ցանկությամբ կարող է տեղում ծանոթանալ տեղեկությանը՝ հետ վերցնելով իր գրավոր հարցումը:

Բանավոր հարցման պատասխանը տրվում է բանավոր՝ հարցումը լսելուց հետո անհապաղ կամ հնարավորինս սեղմ ժամկետում: («ՏԼ» օրենք, հոդված 9):

Եթե մարմինը/կազմակերպությունը չունի փնտրվող տեղեկությանը վերաբերող բոլոր տվյալները, ապա նա դիմողին տալիս է տվյալների այն մասը, որն ունի, իսկ հնարավորության դեպքում գրավոր հարցման պատասխանում նշում է նաև այդ տեղեկատվությունը տնօրինողի գտնվելու վայրը, որն ունի փնտրվող տեղեկատվությանը վերաբերող մյուս տվյալները:

5. Ինչ ժամկետում պետք է տրամադրվի պահանջվող տեղեկությունը:

Գրավոր հարցման պատասխանը տրվում է հետևյալ ժամկետներում.

1. Տեղեկությունը կամ դրա պատճենը դիմողին է տրվում հարցումն ստանալուց հետո 5-օրյա ժամկետում,

2. Եթե հարցման մեջ նշված տեղեկությունը տրամադրելու համար անհրաժեշտ է կատարել լրացուցիչ աշխատանք, ապա այդ տեղեկությունը դիմողին է տրվում դիմումն ստանալուց հետո 30-օրյա ժամկետում: Սակայն հարցումը ստանալուց հետո 5-օրյա ժամկետում մարմինը պետք է գրավոր տեղեկացնի դիմողին՝ նշելով հետաձգման պատճառները և տեղեկությունը տրամադրելու վերջնական ժամկետը:

Բանավոր հարցման պատասխանը տրվում է բանավոր՝ հարցումը լսելուց հետո անհապաղ կամ հնարավորինս սեղմ ժամկետում:

6. Պե՞տք է արդյոք վճարել տեղեկություն ստանալու համար:

Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների կողմից տեղեկության տրամադրման համար գանձվող վճարը ներառում է միայն այդ տեղեկության տրամադրման տեխնիկական ծախսերը (պատճենահանում, դիսկետի գին և այլն):

Այս մարմինների կողմից տեղեկության տրամադրման համար գանձում չի կատարվում հետևյալ դեպքերում.

- բանավոր հարցումներին պատասխանելիս,
- մինչև 10 էջ տպագրված կամ պատճենահանված տեղեկություն տրամադրելիս,

- տեղեկությունն էլեկտրոնային փոստով (ինտերնետային ցանցով) տրամադրելիս:

7. Ինչպես կարելի է բողոքարկել տեղեկություն ստանալու մերժումը:

Օրենսդրությամբ սահմանվում է տեղեկություն ստանալու իրավունքի պաշտպանության երեք ձև՝

- վերանայում վերադասության կարգով,
- բողոքարկում մարդու իրավունքների պաշտպանին,
- բողոքարկում դատական կարգով:

Տեղեկություն ստանալու մերժումը կարելի է բողոքարկել խախտումը թույլ տված մարմնի վերադասին: Եթե վերադասը ուժի մեջ է թողնում մերժումը, քաղաքացին, որպես հաջորդ քայլ, կարող է դիմել մարդու իրավունքների պաշտպանին կամ ուղղակի դատարան: Ի դեպ, այս մարմիններին կարելի է դիմել նաև առանց վերադասության կարգով բողոքարկելու:

Կարելի է նաև դիմել այն հասարակական կազմակերպություններին, որոնք տրամադրում են իրավաբանական խորհրդատվություն, մասնավորապես, Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի իրավաբանական ծառայություն:

8. Ինչ անել, եթե պատասխանը բավարար չէ:

Եթե տեղեկություն ստանալու հարցմանը տրված պատասխանը բավարար չէ, դիմողը կարող է այն բողոքարկել «ՏԱ» օրենքի 9-րդ կետում նշված կարգով:

9. Ինչ պատասխանատվություն է նախատեսվում տեղեկություն ստանալու իրավունքը խախտելու համար:

Տեղեկություն տրամադրելուց ապօրինի հրաժարվելու կամ ոչ հավաստի տեղեկություն տրամադրելու, ինչպես նաև «ՏԱ» օրենքով սահմանված կարգի այլ խախտումներն առաջացնում են քրեական և վարչական պատասխանատվություն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ու չափով:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների տեղեկություն ստանալու իրավունքի հետ կապված հարցերին ավելի մանրամասն կարելի է ծանոթանալ «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀԿ-ի կայքէջում՝ <http://www.foi.am/hy/faq/>:

Սույն հանրային տեղեկատվական նյութը ստեղծվել է Ամերիկայի ժողովրդի աջակցությամբ՝ ԱՄՆ Իջազգային զարգացման գործակալության (ԱՄՆ ՄՁԳ) միջոցով, «Ջրային ռեսուրսների մասնակցային և արդյունավետ օգտագործում» ծրագրի շրջանակում: Նյութի բովանդակությունը միմիայն հեղինակներին է և պարտադիր չէ, որ արտահայտի ԱՄՆ ՄՁԳ կամ ԱՄՆ կառավարության տեսակետները: